

Р Е Ш Е Н И Е

№ 143

гр. София, 18 май 2015 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на шестнадесети април две хиляди и петнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВЕРОНИКА ИМОВА

ЧЛЕНОВЕ: КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ

МАЯ ЦОНЕВА

при участието на секретаря ИВАНКА ИЛИЕВА и на прокурора от ВКП ИСКРА ЧОБАНОВА, разгледа докладваното от съдията ВЕРОНИКА ИМОВА наказателно дело № 350/2015 г. на ВКС и въз основа на данните по делото и закона, прие следното:

Производството е образувано по реда на Глава тридесет и трета от НПК по искане от осъдената М. И. П., [ЕГН], подадено на основание чл. 422, ал. 1, т.5 от НПК, във връзка с чл. 348, ал.1, т.т.1 и 2 от НПК за възобновяване на внохд № 1314/2014 год. на Окръжен съд гр. Пловдив, по което с въззивно решение №308 от 03.12.2014 год. е потвърдена присъда №223 от 17.06.2014 год. по нохд №5739/2013 год. на Пловдивския районен съд.

Иска се отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане. Алтернативно се претендира отмяна на решението и присъдата и оправдаване на осъдената по обвинението за престъпление по чл. 343б, ал.1 от НК.

В подкрепа на основанието за възобновяване се изтъква следното:

При разглеждане на делото не е спазен процесуалният механизъм, който вътрешното право гарантира за осигуряване стандартите на справедлив процес по чл. 6, §1 от ЕКПЧ. Ограничено е правото на защита на осъдената П., тъй като обвинителният акт е неясен и непълен и подсъдимата не е могла да узнае какви са фактическите обстоятелства на обвинението; не са били отстранени недостатъците в обвинителния акт, изразени в непосочване на фактическите обстоятелства относно съставомерността на деянието; не е ясно кое е изпълнителното деяние и времето на извършване на деянието; в каква форма е извършено- дали с

посоченото в обвинителния акт пътнотранспортно произшествие (ПТП) или с привеждане на автомобила в движение. Въззивният съд не е изпълнил задължението си по чл. 339, ал.2 от НПК да отговори в мотивите на решението защо е отхвърлил доводите на защитата като неоснователни. Игнорирани са заключенията на тройната и допълнителната съдебно-психиатрични експертизи в частта им, изясняващи отсъствие на психическа годност на подс.П. за наказателна отговорност по време на деянието. Съдебните инстанции не са мотивирали изводите си защо не приемат изводите на експертите, че по време на извършване на деянието подс. П. е била в състояние на разстройство на съзнанието, изключващо вменяемостта. Неоснователно не е приет извода на експертите за отсъствието на метод, който да установи чрез ретроспективна оценка на степента на алкохолно опиване, колко време преди да изпадне в кома, осъдената е била в състояние, което не изключва възможността да е разбирала свойството и значението на извършеното и да е могла да ръководи постъпките си.

Съдилищата са се позовали на недопустимо гласно доказателствено средство - показания на свидетелката Й. Д., която е участвала и като вещо лице при изготвяне на заключението на химическото изследване на кръвните проби, изети от подсъдимата; недопустимо е проверката на достоверността на протокола за химически анализ на кръвните изследвания на подсъдимата по чл. 17 от Наредба №30/2001 год. да се извършва с други доказателствени средства, тъй като стойността на алкохолното съдържание или на друго упойващо вещество в кръвта на водача на МПС е установима само по реда на тази наредба, а не чрез други доказателствени източници, каквито са свидетелските показания на лицето, извършило изследването; недопустимо съдът се е позовал на заключението на вещото лице д-р М., който не е специалист в областта на изследванията по цитираната наредба, а такива специални знания имат само химици или лекари със специалност „клинична лаборатория”; съдът се е позовал на заключението на допълнителната разширена комплексна съдебно психиатрична експертиза (ДРКСПЕ), която е допуснал и приел, в нарушение на закона, въпреки отвода на три от четирите вещи лица, които са заявили, че не са компетентни да участват в нея ; съдът не ги е освободил от участие по делото, а под „натиск” ги е заставил да участват и е приел именно заключението, с което те дават противоположна оценка за психическото състояние на П. по време на деянието от предходните две експертизи; въз основа на това заключение съдебните инстанции са формирали незаконосъобразни изводи по правно релевантните факти за наказателната отговорност на подсъдимата.

Твърдението за допуснато нарушение на материалния закон се обосновава с тезата за неправилно неприложение на чл. 33, ал.1 от НК. Претендира се несъставомерност на деянието на подсъдимата от обективна

и субективна страна под признаците на престъпление по чл. 343б, ал.1 от НК.

В съдебното заседание пред ВКС осъдената П. не се явява, редовно призована. Представявана е от упълномощеният ѝ защитник - адвокат Ф. П. от САК, която поддържа искането с изложените в него аргументи като акцентира на отсъствието на виновно поведение от осъдената при извършване на инкриминираното деяние. Поставя на обсъждане въпроса за невменяемостта на подсъдимата към момента на извършване на деянието, поради наличието на медицинският критерий, изключващ възможността ѝ да е могла да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си. Според защитата, още с внасянето на обвинителния акт прокурорът е записал, че непосредствено преди и по време на ПТП обвиняемата не е притежавала психическа годност да разбира и ръководи постъпките си. Според защитата, осъждането на П. е преднамерено; съдът не е уважил искането на прокурора за назначаване на нова експертиза, която да изясни въпросите за вменяемостта на подсъдимата; не се е произнесъл по направения самоотвод от експертите; под заплахата за налагане на глоби, вещите лица са изготвили под натиск едно формално допълнение към експертизата, без да се съобразят с доказателствата по делото.

Представителят на Върховна касационна прокуратура дава заключение за неоснователност на искането за възобновяване на делото. Не са допуснати твърдяните съществени процесуални нарушения. Спазени са принципните положения по чл. 13 и чл. 14 от НПК. Не е нарушен чл. 339, ал.2 от НПК. Съставеният от свид.Д. протокол за химическа експертиза е официален документ и правилно лицето е допуснато в качеството на свидетел. Оценката на доказателствата е правилна. Правилно е приложен материалният закон. Моли за оставяне без уважение искането за възобновяване.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД В ПРЕДЕЛИТЕ НА ПРОВЕРКА И СЪГЛАСНО ПРАВОМОЩИЯТА СИ, СЪОБРАЗИ ДАННИТЕ ПО ДЕЛОТО, ДОВОДИТЕ В ИСКАНЕТО И ДОВОДИТЕ НА СТРАНИТЕ, НАВЕДЕНИ В СЪДЕБНО ЗАСЕДАНИЕ, НАМЕРИ СЛЕДНОТО:

С присъда № 223 от 17.06.2014 г. по нохд № 5739/2013г. подсъдимата М. И. П., ЕГН: [ЕГН], е призната за виновна в това, че на 28.04.2011 год. около 09.15 ч. в [населено място], на [улица] по посока от [улица], към [улица] е управлявала моторно превозно средство – собствения си лек автомобил марка „марка” с ДК [рег.номер на МПС], с концентрация на алкохол в кръвта ѝ над 1.2 промила, а именно 5.02 промила, установена по надлежния ред с протокол за химическа експертиза за определяне на

концентрация на алкохол в кръв и урина с № 371/29.04.2011 год. на МБАЛ [фирма], поради което и на основание чл. 343б, ал. 1 от НК вр. с чл. 55 ал. 1 т. 2 б.”б” от НК е осъдена на наказание пробация при следните пробационни мерки: на основание чл. 42А, ал. 2, т. 1, вр. ал. 1 от НК - задължителна регистрация по настоящ адрес, а именно [населено място], [улица] за срок от две години, с периодичност – два пъти седмично; на основание чл. 42а, ал. 2, т. 2, вр. ал. 1 от НК – задължителни периодични срещи с пробационен служител за срок от две години. На основание чл. 343г, вр. с чл. 343б, ал. 1 от НК ѝ е наложено и наказание лишаване от право да управлява МПС за срок от две години.

С решение № 308 от 03.12.2014 год., постановено по внохд№ 1314/14 год. на Окръжен съд гр. Пловдив (образувано по жалба от защитата на подсъдимата), присъдата е потвърдена .

Искането за възобновяване е ДОПУСТИМО, тъй като е направено от процесуално легитимирана страна по чл. 420, ал.2 от НПК, в установения от закона срок по чл. 421, ал. 3 от НПК и има за предмет влязъл в сила съдебен акт от кръга на посочените по чл. 419, ал.1 от НК, непроверен по касационен ред.

Разгледано по същество , искането е НЕОСНОВАТЕЛНО.

Наведените в искането основания за нарушения на процесуалния и материален закон и доводите в тяхна подкрепа са получили аргументиран отговор в мотивите на въззивното решение на Пловдивския окръжен съд, съгласно чл. 339, ал.2 от НПК. При въззивната проверката на присъдата основателно е прието, че първостепенният съд е спазил изискването по чл. 305, ал.3 от НПК да посочи на кои доказателствени източници е основал констатациите си по правно релевантните обстоятелства от предмета на доказване и въз основа на излагане аргументи за тяхната достоверност. Въззивната инстанция е изложила подробни и обосновани съображения (спр.мотивите на решението на стр. 4 –стр.11) по всички фактически и правни доводи на защитата, които съставът на ВКС споделя, тъй като са съответни на данните по делото и на закона. В тях са изведени основанията, поради които въззивната инстнация не е приела доводите, изложени в подкрепа на въззивната жалба.

Не са нарушени стандартите на справедливия процес, предвидени в националното ни процесуално право и в чл. 6 от ЕКЗПЧОС относно правото на подсъдимата М. П. да узнае за причините и характера на обвинението. От съдържанието на обвинителния акт е видно, че той отговаря на изискванията по чл. 246 от НПК. В обстоятелствената му част са посочени престъплението, извършено от обвиняемото лице, времето , мястото и начинът на извършването му, които съответстват на елементите на съставомерността на деянието от обективна и субективна страна. При проверката не се констатира да не са допуснати съществени процесуални нарушения в процесуалната дейност на разследващия орган и на

прокурора, които да са ограничили процесуалните права на подсъдимата и защитата ѝ, и съгласно указанията в ТР№2/2002 год. на ОСНК на ВКС да са налагали прекратяване на съдебното производство и връщане делото на прокурора. Обвинителният акт е очертал в пълнота фактическото и юридическо обвинение срещу подсъдимата. Изпълнил е предназначението си да рамкира предмета на доказване в съдебната фаза като разбираемо и в подробности да информира обвиняемото лице за причините и характера на обвинението. В досъдебната фаза осъдената П. е била привлечена да отговаря за престъпление по чл. 343б, ал.1 от НК, за съставомерността на което настъпването или не на пътно-транспортно произшествие или на какъвто и да е престъпен резултат е ирелевантно обстоятелство. Обвинителният акт срещу П. е внесен в съда за същото престъпление, което не е претърпяло изменение в хода на досъдебната фаза на процеса. Съставът на ВКС не споделя оплакването, че в обвинителния акт неясно е посочено кое е изпълнителното деяние и времето на неговото извършване. В обстоятелствената част точно е описано фактическото изпълнение на престъплението; инкриминираното деяние е индивидуализирано по място 28.04.2011 год. в [населено място], [улица] по посока от [улица], към [улица]; по време - деянието е описано за извършено в около 9,15 часа сутринта с действията на дееца по привеждане на процесния лек автомобил „марка” с рег. [рег.номер на МПС] в движение и управлението му при наличието на инкриминираното съдържание на етилов алкохол над 1,2 промила от 5,02 промила в кръвта на водача, установено по съответния ред на Наредба № 30 от 27.06.2001 г. за реда за установяване употребата на алкохол или друго упойващо вещество от водачи на моторни превозни средства (обн. ДВ, бр. 63 от 17.07.2001 г.). Описването в обвинителния акт на пътно-транспортното произшествие (ПТП) в резултат на загубване контрола върху управлението на процесното МПС от страна на водача и сблъсъка му в друг лек автомобил „марка”, с рег. [рег.номер на МПС], собственост на свидетеля И. Б., характеризирани с причиняване на незначителни имуществени вреди и за двете пострадали от удара МПС-та, не внася допълнителни елементи в признаците на инкриминирания състав на престъплението и не променя обективния състав на престъплението съгласно обвинението. Фактологията на деянието е изразена в фактическото действие - управление на МПС в състояние на алкохол в кръвта на водача над 1,2 промила, с което поведение деянието е довършено, без изискването на закона за настъпване на други общественоопасни последици. Неправилно се интерпретира в искането, че още в обвинителния акт са заложени изводите от заключенията на първоначалната и допълнителна съдебно психиатрични експертизи (СПЕ), за липса на психическа годност у П. поради загубата на съзнанието и изпадане в кома, настъпила непосредствено преди и по време на ПТП. Проверката на ВКС по делото показва, че всички фактически данни,

относими към предмета на доказване, включително и за способността на обвиняемото лице да е разбирало свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си по време на деянието и/или по време на наказателния процес, подробно са изследвани и са намерили отговор от решаващите инстанции съгласно закона.

Не се споделя основателността на посочените в искането нарушения на правото на защита на осъдената П.. При разглеждането на делото подсъдимата и защитата ѝ са получили пълната възможност за ефективно упражняване на правата по чл. 55 от НПК. Съдът от първата и въззивна инстанции е удовлетворил доказателствените искания на подсъдимата и защитата ѝ, а тези от тях, които е счел за недопустими или неотнормими към предмета доказване, е отклонил с мотивирани определения.

Производството по делото в съдебната фаза пред първата инстанция се е развило по искане на подсъдимата П. и защитата ѝ на основание чл. 371, т.1 и следващи от НПК. Съдът е предоставил възможност на подсъдимата и защитата ѝ да посочат кои доказателствени източници оспорват и желаят повторното им събиране. Зачетено е и изразеното от тях съгласие да не се провежда разпит на част от свидетелите и вещите лица по назначените първоначална и допълнителна СПЕ-зи (стр.105 - стр.123, т.4 и стр.130 - 137, т.4 от досъд. произв.) като при постановяването на присъдата непосредствено да се ползва съдържанието на експертните заключения, съответните протоколи за процесуално-следствени действия и писмени доказателства, събрани в досъдебната фаза. Подсъдимата и защитата ѝ са получили пряка и непосредствена възможност да участват в разпита и да се противопоставят на въпросите на обвинението спрямо поисканите да бъдат разпитани в съдебната фаза свидетели : А. П., И. С., К. О., И. П. и Й. Д.. По волята на страните съдът законосъобразно е приобщил по реда на чл. 283 от НПК и съответните протоколи за разпит на останалите свидетели, разпитани в досъдебното производство, по отношение на достоверността на показанията на които не са се противопоставили, а са дали съгласие те да бъдат използвани от съда при произнасянето на присъдата.

Всички събрани доказателствени източници са подложени на проверка и оценка в съответствие с правилата на чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал.3 и ал.5 от НПК. Проверката на процесуалната дейност на първата и въззивна инстанция сочи, че съдилищата са установили по несъмнен начин основните спорни обстоятелства по делото, а именно: деянието и неговото авторство от подсъдимата; формата, в която е извършено изпълнителното деяние; концентрацията на алкохол в кръвта на подсъдимата, с която е управлявала процесното МПС; редът за установяване концентрацията на етилов алкохол в кръвта на подсъдимата; моментът, в който е настъпило изпадането ѝ в състояние на кома; разграничаването на този момент от времето на извършване на деянието.

Деянието и авторството от подсъдимата е установено от анализа на многобройните гласни доказателствени средства и писмени доказателства, които са подложени на внимателна проверка и анализ. От протокола за оглед на местопроизшествие, от показанията на свидетелите Б., Х., П., Т., Н., П., Г., О., А., Т., И., Б., възприети от съдилищата като незаинтересовани и непротиворечащи помежду си, както и от писмените доказателства - медицинската документация е установено че на инкриминираната дата 28.04.2011 г. към 9,18 часа по време на управлението на личния си автомобил П. е предизвикала удар с паркирания лек автомобил на свид. Б.. В момента на пътния инцидент с паркирания лек автомобил на свид. Б., тя е била намерена в безсъзнателно състояние на шофьорското място в личното й МПС, в което не е имало други лица, установено от свидетелите О. и Б.. Установено е по делото транспортирането и приемането й в Спешното отделение на МБАЛ [населено място] ; взимането на кръвните проби от лекарите свидетелите А. П. и Д. И. при МБАЛ „Пазарджик”, АД и предаването им за изследване в МБАЛ „Пловдив”, АД на свид. Й. Д.. От обстоянния анализ на медицинската документация (протоколите за взети кръвни проби; тетрадка за приемане и предаване на взетите кръвни проби), от журналите за прегледите и лечението на П., както и от заключенията на СПЕ от досъдебното производство и от заключението на допълнителната разширена комплексна СПЕ на л.178- л.180 по нохд №5739/2013 год. на Районен съд гр. Пловдив, са установени фактическите обстоятелства, че по време на управлението на МПС и причиняването на ПТП осъдената П. е диагностицирана с тежка алкохолна интоксикация, предизвикана от значителен прием на алкохол преди осъщественото от нея управление на личното й МПС. Величината на алкохолното съдържание в кръвта на П. по време на извършване на деянието и на ПТП е установена по реда на Наредба № 30 от 27.06.2001 г. Този ред не е опорочен, както се твърди в искането. Времето на първоначалното взимане на кръв от П. за изследването й за наличие на етилов алкохол или на друго упойващо вещество по реда на Наредба №30 е установено както от протокола, подписан от свид. П., така и от показанията на свидетелите П., Т., А.. Безспорно е изяснено от материалите по делото, че инкриминираното съдържание на алкохол в кръвта на осъдената П. е установено по надлежния ред, тъй като са спазени правилата за взимането на кръвните проби и за лабораторното им изследване. Изводите на съдебните инстанции за спазването на реда по чл.8- чл.15 и чл.17 от Наредба №30 не търпят упрек, тъй като доказателствените източници, изясняващи тези обстоятелства са били подложени на обстойна проверка и анализ. Протоколите за взимане на проби кръв за медицинско освидетелстване на П., приобщени като писмени доказателства по реда на чл.283 от НПК чрез прочитането им (спр.л.59 и л.73, т.1 от досъд.произв.), са съпоставени и с данните от показанията на свидетелите – лекарите А. П. и Д. И., в чието

присъствие са били взети пробите кръв от освидетелстваната. Обсъдени са и данните от преценените като незаинтересовани спрямо обвинението свидетели О., Б., Г., П., Г., Т., И., А., които съответно са отразили преките си възприятия както от присъствието им при оказване първа помощ на П. след инцидента, така и относно присъствието на част от тях при взимането на пробите кръв, респ. при транспортирането им и предаването им за химическо изследване в МБАЛ „Пловдив”- АД, [населено място]. Безспорно е установено, че физическото състояние на П. по време на произшествието не е позволявало извършването на проверка с техническо средство „Дрегер”, поради което кръвните проби са взети законосъобразно по време на престоя ѝ в реанимацията на МБАЛ в [населено място]. От протоколите за медицинско изследване е прието за безспорно установено, че на 28.04.2011 год. е извършено последователно взимане на две проби кръв от М. П., докато се е намирала в МБАЛ, гр. Пазарджик като първата проба е взета непосредствено след пътния инцидент - в 9,45 часа, а втората проба е взета в 13,00 часа на същия ден и на следващи ден са предадени на свидетелката Й. Д. за извършване на химически анализ в качеството ѝ на специалист-химик, оправомощен, съгласно чл. 17 от Наредба №30. По делото не е било спорно, че методът на изследването е газхроматографски, с подлагане на троен анализ на всяка една от пробите. Заключениета на химическото изследване са материализирани в протоколи за химическа експертизи: № 371/29.04.2011 год. (спр. на л.72 ,т.1 от досъд.произв.) и № 367/28.04.2011год. (спр. л.58, том.1 от досъд.произв.), които законосъобразно са приети като писмени доказателства. Законосъобразно са проверени и анализирани наред с всички останали доказателствени източници, съгласно чл.107, ал.3 и ал.5 от НПК.

Съставът на ВКС не споделя основателността на довода в искането на осъдената за недопустимост на проверката за достоверност на протоколите за химически анализ на кръвните изследвания на подсъдимата по на чл. 17 от Наредба №30/2001 год. с други доказателствени източници. Според доводите на осъдената, величината на алкохолното съдържание или на друго упойващо вещество в кръвта на водача на МПС не може да се проверява с други доказателствени средства, тъй като тя е установима само по реда на тази наредба, поради което неправилно са били кредитирани и свидетелските показания на лицето, извършило изследването. Няма спор в съдебната практика, че цитираната Наредба №30 е нормативният акт от специален характер, който урежда чрез специални правила реда за установяване на употребата на алкохол или на друго упойващо вещество от водачите на моторни превозни средства. Именно този ред е „надлежният ред”, предвиден в обективната страна от състава на престъплението по чл. 343б, ал.1 от НК, който следва да е спазен, за да се приеме, че величината на инкриминираното на етилов алкохол в кръвта на водача на МПС е законосъобразно установена. С други

думи, този ред е приложимият за установяване на алкохолното съдържание в кръвта на водача на МПС, защото е предвиден като обективен признак от състава на престъплението, за което е била привлечена да отговаря осъдената П.. Вярно е, че за разлика от този ред на установяване процесното съдържание, в хипотезите на останалите престъпни състави на престъпления по транспорта, при които е предвиден обективният признак „пияно състояние” (над 0,5 промила, съгласно квалифицираните състави по чл. 343, ал.3 от НК), когато не е направено химическо изследване по специалния ред на Наредба №30 и са налице данни за употреба на алкохол, състоянието на алкохол в кръвта на водача може да се доказва и с другите доказателствени способности по чл.132 от НПК. В рамките на доказателствената съвкупност, обаче, протоколът по чл. 17 от Наредба №30 има правното значение на писмено доказателство - официален удостоверителен документ по см. на чл.93,т.5 от НК, чиято доказателствена стойност на общо основание, съгласно принципа по чл.14, ал.2 от НПК, подлежи на проверка наред с всички останали доказателствени източници, тъй нито едно от доказателствата и доказателствените средства за тяхното установяване в наказателния процес не могат да имат предварително установена доказателствена сила. Данните по делото сочат, че резултатите от изследването по реда на Наредба №30 са проверени и посредством назначената допълнителна разширена комплексна съдебно-медицинска експертиза (спр.л.178-180 от съд.следствие по нохд №5739/13 год. на Пловдивския РС) в състава на която е бил включен и съдебен медик – доктор А.М.. Заключение е потвърдило научно обосноваването на изводите от газхроматографското изследване на взети от подсъдимата на 28.04.2011 год. проби кръв в 9,45 часа и в 13,00 часа. И при двете изследвания е доказано безспорно съдържанието на етилов алкохол в изследваната кръв , с концентрация от 5,02 промила за първата проба и 3,92 промила за втората кръвна проба. Изяснена е причината за разликата в двете кръвни проби, втората от които е взета в интервал от близо три часа след първата, с факта, че за този период от време, освен с оглед на елиминацията на алкохол, която средно е с 0.15 промила за час, е съобразен и фактът, че подс.П. е била допълнително реанимирана чрез вливания при оказаната ѝ медицинска помощ. Еднозначно е установена от вещите лица причината на тежката интоксикация, довела до коматозното състояние на П. по време на ПТП, обяснена с приетото количество етилов алкохол, а не дължаща се медикаментозен прием или на болестно състояние като стойностите отговарят на тежка степен на алкохолно опиване, което се проявява с тежко подтискане на централната нервна система.Тези изводи на експертите мотивирани са приети от съдилищата като компетентни и достоверни. Съдебните състави от двете инстанции са се позовали аргументирано на изводите от кредитираните заключения на СПЕ-зи за

изясняване на причината за разликата в стойностите от 1.1 промила между първата и втора кръвни проби. Правилно са извели, че резултатите от първата проба са относими към времето на деянието, защото отговарят на установените фактически данни за времето на привездането в движение и управлението на процесното МПС от подсъдимата.

Неоснователно е оплакването за процесуална недопустимост на показанията на свидетелката Й. Д., с твърдението, че в нарушение на забраната по чл. 118, ал. 1 от НПК е допусната като свидетел, тъй като е участвала в наказателния процес и в друго процесуално качество – на вещо лице, изготвило процесните два протокола за химическо изследване. Осъдената и защитата ѝ неправилно интерпретират правното положение в процеса на свидетелката Й. Д. като приема, че тя се явява в две качества в процеса- като свидетел и като вещо лице, което е изготвило двете заключения на химическото изследване на изетите от подсъдимата П. кръвни проби. Не е спорно, че свидетелката Й. Д. е изпълнявала дейност на химик в клинична лаборатория и в това ѝ качество е била оправомощена съгласно чл.17 от цитираната Наредба №30 да извърши химически анализ на пробите кръв и да отрази в съответен протокол резултатите от този анализ. Специалният ред, по който този документ се съставя, е регламентиран извън реда за изготвяне на доказателствените средства по НПК, поради което за нуждите на наказателния процес този протокол не се явява експертиза по смисъла на чл. 144 и следващи от НПК, а официален документ, който по същността си е писмено доказателство, подлежащо на приобщаване чрез неговото огласяване с прочитане от съда и приемане, на основание чл. 283 от НПК. След като изготвеният протокол за химическа експертиза по естеството си представлява писмено доказателство, което се приобщава към доказателствената съвкупност, то подлежи на оценка и анализ наред с всички останали доказателствени източници. Ето защо, независимо от наименованието си, посоченият документ не представлява експертно заключение по смисъла на чл. 144 от НПК, не само защото не е изготвено по реда на НПК в рамките на назначена съдебно химическа експертиза, но и защото съдебната експертиза предполага наличието на образувано наказателно производство, докато протоколът за химическа експертиза по реда на Наредба №30 се съставя винаги, когато се налага изследване на кръвна проба на водач на МПС, без значение дали е налице образувано наказателно, респ. административно наказателно производство. Макар че лицето, което извършва изследването трябва да притежава знания в областта на биохимията и клиничната лаборатория и като цяло дейността, обективизирана в протокола за химическа експертиза предполага притежаване на специални знания, и по същността си е научно изследване с използването на такива знания, лицето, извършващо изследването не е вещо лице - експерт по смисъла на НПК. За да извърши химическото изследване на взетата кръвна проба е достатъчно то да е назначено на

съответната длъжност със съответната специалност в здравните заведения или учреждения, посочени в Наредба № 30 и не е необходимо или задължително условие да фигурира в нарочен списък на вещите лица, нито пък да бъде назначено с постановление от разследващия орган или с определение от съда. За разлика от вещите лица, лицата, извършили химическото изследване на кръвта на водача на МПС, не е необходимо да защитят устно и непосредствено пред съда резултатите от своите изследвания, така, както са задължени да сторят вещите лица по реда на чл. 149 от НПК. Ето защо, дори и разследващият орган да е постановил назначаването на Д. като вещо лице със същата задача, постановлението не е породило правните последици на експертиза по смисъла на чл. 144, ал.1-чл.154 от НПК, тъй като по силата на закона тя подлежи на изпълнение по друг установен в специален нормативен акт ред. Проверката показва, че протоколите за химическо изследване на кръвните проби на подс.П. правилно са огласени, приобщени по реда на чл.283 от НПК към доказателствената съвкупност. Следователно, като автор на протокола за химическо изследване, експертът – химик няма друго процесуално качество и може да бъде разпитан единствено в качеството на свидетел по искане на страните или по преценка на съда. Това лице има преки и непосредствени впечатления от реда по който се провежда изследването и за получените резултати от него, и показанията му са ценен източник на фактически данни, относими към предмета на доказване.

Несъстоятелно е оплакването, че съдът се е позовал на заключение с участието на вещото лице д-р М., който не бил специалист в областта на изследванията по цитираната Наредба №30. Суверенно право на решаващият съд е да определи кръга от въпросите, които подлежат на изясняване и специалистите със специални знания в областта на науката със статут на вещи лица, които да отговорят на поставените им в експертизата задачи. Основателно е преценено, че за изпълнението на поставената задача е било наложително участието в състава на експертизата от вещи лица лекари -психиатри и на съдебен медик, какъвто по специалност е назначеното вещо лице доктор А.М., който чрез изясняване на симптоматиката на тежката степен на алкохолно опиване, с оглед на установените стойности на етилов алкохол в кръвта на подсъдимата, е следвало да изясни с критериите и на съдебната медицина въздействието на процесната алкохолна концентрация върху централната нервна система на П.. Разширената експертиза (спр. л.178 и следващи от производството пред първата инстанция) е анализирала цялостно данните по делото, от които е извела, че до изпадането на П. непосредствено преди и по време на ПТП в състояние на краткотрайно разстройство на съзнанието, до този момент всички осъществени от нея действия са били в пълно съзнание и при нормално състояние на провежданите у нея психични процеси. Цялостната им оценка, подчинена и на формалната

житейска логика е довела до правилния извод, че преди да приведе в движение лекия си автомобил на инкриминираната дата, време и място и по време на привеждането на автомобила в движение, подс.П. е била в пълно съзнание и при правилно протичащи у нея психични процеси. Съдилищата по фактите са кредитирали заключението на разширената комплексна съдебно психиатрична експертиза като компетентно в изводите, че подсъдимата не е имала разстройство на съзнанието по време на поведението ѝ непосредствено преди и при самото привеждане в движение на лекия автомобил; че тя е извършила редица битови действия; била е в контакт с живеещите в същото жилище родственици; излязла е от дома си сама; сама се е качила в личния си лек автомобил и го привела в движение, което е изисквало съзнателно и целенасочено прилагане на умения; насочила е управлението му по верен маршрут към работното ѝ място. В тази връзка е неоснователна критиката, че съдебните инстанции са игнорирали изводите на първоначалната тройна и допълнителната СПЕ-зи, че подс.П. „по време на извършване на деянието се е намирала в безсъзнателно състояние”, изключващо протичането в съзнанието ѝ на каквито и да било волеви и интелектуални процеси. Доводите са неоснователни. Съдилищата са кредитирали всички изводи на изготвените по делото СПЕ относно наличието на медицинските критерии за настъпилото краткотрайно разстройство на съзнанието у П., което е установено за времето непосредствено преди и по време на ПТП. В заключенията си и в устните разяснения експертите по първоначалната и допълнителната тройна СПЕ са посочили, че са направили изводите си за психическото състояние на подсъдимата към времето на настъпване на ПТП, но не и относно времето на привеждане в движение на лекия автомобил от подсъдимата. В тази насока са изследванията им във връзка с изпълнение на задачата на допълнителната разширена комплексна съдебно психиатрична експертиза (ДРКСПЕ). Основателно въззивната инстанция е отчетла, че е необвързваща за съда тази част от експертните изводи, която се отнася до юридическия критерий за вменяемостта – била ли е подсъдимата в състояние да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си и към кой момент от инкриминираната по делото фактология следва да се преценява вменяемостта на дееца. Вярно е отразено в атакуваните съдебни актове, че съдилищата са се съобразили със заключенията на експертите относно времето на настъпване на временното разстройство на съзнанието на осъдената, което се е проявило към момента на ПТП. Вярно е изведено от съдилищата, че то е настъпило след извършване на деянието и поради това е правилен изводът на решаващите съдилища, че осъдената М. П. е била годен субект на наказателната отговорност за престъплението по повдигнатото ѝ обвинение.

Вменяемостта е едно от основните качества на субекта на престъплението, с което понятие се отразява качеството на психиката на лицето, позволяващо му да избира своето поведение като разбира свойството и значението на извършеното и може да ръководи постъпките си. Съдебните състави на съдилищата по фактите са изяснили, че по време на деянието и по време на наказателния процес не са съществували в кумулативна даденост медицинските и юридически критерии за наличието на извод за невменяемост на подсъдимата. Основателна е критиката, че съдилищата по фактите не са отделили достатъчно място в съдебните си актове за по-подробни аргументи в подкрепа на този извод. Невменяемостта е основание за наказателна неотговорност само ако в момента на деянието лицето не е притежавало изискуемите се от закона интелектуални и волеви способности. По делото е изяснено времето на извършване на инкриминираното престъпление по чл. 343б, ал.1 от НК, което е на просто извършване и не изисква настъпването на общественоопасни последици като признак от състава на престъплението.

Следователно, коментираното в заключенията на първоначалната и допълнителна СПЕ безсъзнателно състояние на подсъдимата при пътно транспортното произшествие не е било съобразено с фактите на обвинението, тъй като ПТП не е елемент от състава на престъплението и се явява ирелевантно за отговорността по повдигнатото обвинение.

Правилно съдилищата не са се съобразили с правната част от изводите на вещите лица като са приели, че преди ПТП деянието вече е било довършено и изпадането на подсъдимата в безсъзнателно състояние след като вече е извършила деянието, е без правно значение за отговорността ѝ. Ето защо, било е неотнормимо към предмета на делото да се изяснява по експертен път „в каква продължителност е била възможността осъдената П. да се намира в състояние, изключващо разстройство на съзнанието преди ПТП”, тъй като въпросът е фактически и той е изяснен от анализа на доказателствените източници.

Основателно съдът не е освободил от участие експертите от ДРКСМЕ-за, защото преди съдебното заседание те са оттеглили отвода си, свързан с отреченото от тях първоначално становище, че не са били компетентни да изпълнят задачата по ДРКСМЕ-за. Несъстоятелно е възражението, че съдът не се е произнесъл по направения отвод от експертите, тъй като съдията-докладчик е отговорил с мотивирано разпореждане от 12.06.2014 год. относно отказа да приеме отвода на вещите лица, спр. на л.170 от първоинстанционното производство. Липсват каквито и да било обективни данни, че експертите са били подложени на „натиск” от съда под заплахата за налагане на глоба. Те са действали напълно доброволно, осъзнато и информирано за отговорността им по чл. 291 от НК. В устните си обяснения в хода на съдебното следствие всеки от експертите е дал мотивиран отговор за методиката на експертните

си изводи, включително и тези, касаещи причината и момента на настъпване загубата на съзнание у П.; еднозначно всички са изяснили, че са установили разстройство на съзнанието на подсъдимата към момента на ПТП, а не към времето на привеждане в движение лекия автомобил като фактическо положение.

Неоснователни са доводите за нарушение на материалния закон. Твърдението за неоснователно неприложение на чл. 33, ал.1 от НК е лишено от подкрепа в установеното по делото. Неоснователно се претендира и неправилно приложение на състава по чл. 343б, ал.1 от НК, поради липсата в установените по делото факти на признаците на престъплението от обективна и субективна страна.

Изводите в съдебните актове, че подсъдимата е била в състояние да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си към момента на извършване на деянието са подкрепени с обективирани в процеса данни, че към часа на привеждане в движение на лекия автомобил 09,15 ч., тя е извършила целенасочени действия за поставяне в режим на управление на процесното МПС като е била в ясно съзнание, въпреки състоянието ѝ на концентрация на етилов алкохол в кръвта от 5,02 промила към този момент. Правилно е прието, че към този момент П. не е имала нарушения на психичната си дейност, след като е извършила дейности по привеждане в движение и управление на лекия автомобил; съзнавала е състоянието си след продължителна преди това употреба на алкохол, в което сама, доброволно се е поставила. Тези установени по делото данни изключват медицинския критерий за невменяемост – временно разстройство на съзнанието към момента на извършване на деянието. Правилно е прието, въз основа на медицинския критерий в заключението на вещите лица, което съгласно чл. 144, ал.2, т.3 от НПК има задължителен характер за съда относно изясняване на въпроса за вмменяемостта на подсъдимата, че по време на извършване на деянието – управлението на МПС, в инкриминираната концентрация на алкохол, у подсъдимата не е установена липсата на някой от компонентите на интелектуалния и волевия интегритет на съзнанието ѝ. Правилен е юридическият извод, че по време на деянието П. е имала и интелектуалната и волева способност на годен наказателноправен субект по смисъла на чл. 31, ал.1 от НК. Безспорно установената по делото качествена промяна на съзнанието, настъпила у подсъдимата след като е реализирала управлението на МПС, с изпадането ѝ в безсъзнателно състояние – кома, правилно е изведена от съдилищата за ирелевантна за способността ѝ да отговаря за престъплението по чл. 343б, ал.1 от НК, което е било довършено със самия факт на привеждане от нея в движение на превозното средство, което несъмнено е осъществено преди ПТП и изпадането ѝ в разстройство на съзнанието.

Проверката показва правилността на изводите на съдилищата при извеждане съставомерните признаци на престъплението по повдигнатото обвинение, въз основа на правилно установените факти от предмета на доказване. Правилна е правната оценка за изпълване на обективните и субективни признаци от състава на престъплението по чл. 343б, ал.1 от НК. От обективна страна са установени признаците на изпълнителното деяние - управляване на МПС с концентрация на алкохол в кръвта на дееца над 1,2 промила – а именно 5,02 промила, установена по надлежния ред в кръвта на подсъдимата по време на деянието. Формата на вината пряк умисъл е изведена законосъобразно от данните по делото за съзнаване от подсъдимата П. на общественноопасния характер на деянието и общественноопасните последици от извършването му, чрез факта на доброволното ѝ поставяне в състояние на значителна употреба на алкохол, непосредствено преди осъщественото с инкриминираната концентрация на алкохол в кръвта ѝ управление на процесното МПС.

Липсват данни в подкрепа на наведеното основание за възобновяване по чл. 422, ал.1, т.5, вр. с чл.348, ал.1, т.т.1 и 2 от НПК.

Въз основа на тези мотиви, съставът на ВКС не намери за основателно искането за промяна на стабилитета на постановените влезли в сила съдебни актове и упражни правомощията си като съгласно чл.424 - чл.426 от НПК, Върховният касационен съд, III н.о. в настоящият съдебен състав

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ подаденото от осъдената М. И. П., [ЕГН], искане за възобновяване на производството по ВНОХД№ 1314/2014 год. на Окръжен съд [населено място], по което с въззивно решение №308 от 03.12.2014 год. е потвърдена присъда №223 от 17.06.2014 год. по НОХД№5739/2013 год. на Пловдивския районен съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: